

Warszawa, 19 listopada 2025 roku

Inicjatywa na rzecz likwidacji pułapki rentowej
dla wszystkich rencistów z niepełnosprawnościami

Jurand Drop
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze

Otrzymałmśmy stanowisko Ministerstwa Finansów z 7 lipca 2025 roku w sprawie likwidacji pułapki rentowej, pismo znak DWR1.021.36.2025, przekazane do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Prosimy o zmianę Państwa stanowiska w przedmiotowej sprawie. Przedstawiamy argumenty merytoryczne, które zostały pominięte w Państwa piśmie a mają istotne znaczenie.

Nasze argumenty

1. Każda kolejna pracująca osoba z niepełnosprawnością na pełny etat to dodatkowe wpływy w wysokości minimum 25,3 tys. zł rocznie do ZUS, NFZ i budżetu państwa. Zwiększą się także wpływy z VAT.
2. Większa liczba aktywnych zawodowo osób z niepełnosprawnościami wesprze rozwój firm a w konsekwencji rozwój gospodarczy. Jest to szczególnie ważne w kontekście niedoboru pracowników na rynku pracy. Zgodnie z prognozą ludności GUS na lata 2023-2060 liczba osób w wieku produkcyjnym w Polsce skurczy się od roku 2022 do roku 2060 z 22,17 mln do 15,1 mln w wariancie średnim i do 13,31 mln w wariancie niskim, który od opublikowania prognozy okazał się bardziej optymistyczny niż rzeczywiste dane (np. dzietność w 2023 r. spadła poniżej 1,2, co miało się stać dopiero w 2040 r.). Średnio powinniśmy spodziewać się ubytku 186-233 tys. osób w wieku produkcyjnym rocznie. W 2023 r. faktycznie ubyło 184 tys. osób w wieku produkcyjnym.
3. Aktywność zawodowa to skuteczne włączenie społeczne. Tymczasem pułapka rentowa powoduje bierność zawodową i blokuje rozwój kompetencji już pracujących osób z niepełnosprawnościami.

**Karkonoski Sejmik
Osób Niepełnosprawnych**
Organizacja pożytku publicznego

4. Urzędnicy organów rentowych będą mogli realizować ważniejsze zadania zamiast prowadzić sprawy zmniejszania, zawieszania lub zwrotu środków ze świadczeń rentowych.
5. Pułapka rentowa to pułapka rozwoju całych rodzin. Blokuje dołączanie osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich do klasy średniej, wzmacniając nierówności społeczne.
6. Likwidacja pułapki rentowej jest wpisana do Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami. Poddziałanie IV.2.1 dotyczące aktywności zawodowej. Termin wdrożenia dokumentu mija w tym roku.
7. Likwidacja pułapki rentowej to ograniczenie szarej strefy i lepsza ochrona praw pracowniczych osób z niepełnosprawnościami.

Uzasadnienie

Każda kolejna pracująca osoba z niepełnosprawnością na pełny etat to dodatkowe wpływy do ZUS, NFZ i budżetu państwa na poziomie 25,3 tys. zł rocznie¹. Wynagrodzenia wygenerują też dodatkowe przychody do budżetu państwa z podatku VAT. Samych rencistów z tytułu niezdolności do pracy oraz rencistów socjalnych jest w Polsce około 800 tysięcy².

Pułapka rentowa dotyczy wielu grup świadczeniobiorców - rencistów rodzinnych i socjalnych, a także osób pobierających świadczenia z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, jak również rolników, pobierających renty z KRUS czy tzw. rencistów mundurowych. Ponad 26% biernych zawodowo osób z niepełnosprawnościami obawia się zmniejszenia lub utraty renty z powodu podjęcia pracy³.

Ostrożny szacunek wzrostu aktywności zawodowej o 10 tysięcy osób z niepełnosprawnościami, spowodowanego likwidacją pułapki rentowej, oznacza dodatkowe wpływy dla finansów publicznych w wysokości 253 mln zł rocznie. Wpływy te w całości pokryją wydatki organów rentowych związane z brakiem zmniejszania lub zawieszania rent. Ich łączną kwotę szacujemy na około 155,5 mln zł rocznie dla wszystkich rent z wyłączeniem rodzinnej⁴ oraz około 17,4 mln zł w przypadku renty rodzinnej, wypłacanej osobom z niepełnosprawnościami. Łącznie 173 mln zł.

Zatem likwidacja pułapki rentowej to długoterminowe korzyści finansowe dla budżetu państwa, NFZ, ZUS i KRUS, co jest szczególnie istotne w kontekście dbania o stan finansów publicznych. To również wymierne korzyści dla gospodarki z uwagi na malejącą liczbę osób aktywnych zawodowo.

Należy zaznaczyć, że renta to tylko podstawowe środki do przeżycia. Praca często pozwala pokrywać koszty leków i rehabilitacji. Zapobiega wykluczeniu i samotności. Z powodu pułapki rentowej, osoby

¹ Kwota to roczna suma ubezpieczeń społecznych i podatku PIT od minimalnego wynagrodzenia w 2025 roku.

² [Informacja](#) o wybranych świadczeniach pieniężnych, ZUS, luty 2025 r.

³ [Pułapka świadczeniowa a aktywność zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych](#), FiRR Kraków 2011, s. 40

⁴ Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, pismo znak DP-II.058.2.2025.AJ z 18.02.2025 r.

**Karkonoski Sejmik
Osób Niepełnosprawnych**
Organizacja polityki publicznej

z niepełnosprawnościami rezygnują z rozwoju zawodowego, a nawet pozostają bierne zawodowo. Zjawisko dotyczy około 40% osób z niepełnosprawnościami⁵. Świadczeniobiorcy obawiają się, że stracą środki do życia. Rozliczanie przychodów jest skomplikowane. Limity wciąż się zmieniają. Ponad 80% osób z niepełnosprawnościami nie zna aktualnych limitów przychodów!⁶.

Pułapka rentowa stanowi obciążenie dla organów rentowych, które muszą prowadzić postępowania związane z ustaleniem przychodów każdego rencisty i ściągają nienależnie pobrane świadczenia. Tymczasem niedostateczna liczba pracowników na rynku, negatywnie odbija się na stanie gospodarki i finansów państwa.

W obawie przed utratą świadczeń część osób decyduje się na nielegalne formy zatrudnienia. Efektem tego jest zmniejszenie wpływów podatkowych i składowych, nieobejmowanie osób z niepełnosprawnością ochroną pracowniczą wynikającą z przepisów, czy zmniejszoną motywacją pracodawców do legalnego zatrudniania. Likwidacja pułapki rentowej może ograniczyć skalę tego zjawiska i przenieść część zatrudnienia do legalnej strefy gospodarki, zwiększając tym samym przejrzystość rynku pracy i wpływy do budżetu państwa, NFZ, ZUS i KRUS.

Zniesienie pułapki to systemowa zachęta do legalnego zatrudnienia, która buduje pokolenie niezależnych osób z niepełnosprawnościami. W długofalowej perspektywie konieczne jest budowanie kultury aktywności i samodzielności, co przywraca poczucie sprawczości i godności. Zniesienie ograniczeń wynikających z pułapki rentowej dla osób z niepełnosprawnościami staje się sygnałem, że praca to realna i bezpieczna opcja życiowa, a nie ryzyko utraty wsparcia.

Likwidacja pułapki rentowej jest wpisana do [Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami](#) na lata 2021-2030. Poddziałanie IV.2.1 dotyczące aktywności zawodowej. Termin na realizację mija w tym roku. Oczekujemy, że zostanie dotrzymany.

Przypominamy także, że likwidacja pułapki rentowej to jedna z zapowiedzi Premiera Donalda Tuska podczas prezentacji 100 konkretów Koalicji Obywatelskiej. Jest to konkret numer 8. Oczekujemy realizacji złożonych obietnic.

Nasz postulat

Likwidacja pułapki rentowej dla wszystkich rencistów z niepełnosprawnościami, w tym rencistów z tytułu niezdolności do pracy, tzw. „mundurowych”, na rentach dla rolników, rencistów socjalnych i rencistów rodzinnych.

⁵ [Pułapka Świadczeniowa a aktywność zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych](#), FiRR Kraków 2011, s. 15

⁶ Tamże, s. 24

Odpowiedź na argumenty Ministerstwa Finansów

Pojęcie „pułapka rentowa”

Pojęcie „pułapka rentowa” to adekwatne określenie dla odbierania rent za dochody z pracy. Gdy osoba przekroczy choćby nieświadomie określony próg, musi zwrócić nawet kilkadziesiąt tysięcy złotych, co stanowi równowartość całorocznej renty. Limity się zmieniają. Raz rosną, raz maleją. Osoby z niepełnosprawnościami niekoniecznie posiadają wystarczające kompetencje analityczne i księgowe, by świadomie przestrzegać ustawowych limitów. Nieprzejrzysty mechanizm zmniejszania lub zawieszania rent, który powoduje strach, został nazwany „pułapką rentową” przez same osoby pobierające rentę. Dobitnie obrazuje charakter aktualnych przepisów – zastawiających pułapkę na osoby pobierające rentę, które chcą i mogą pracować.

Warto jednocześnie zaznaczyć, że w przypadku wielu świadczeń nie ma ograniczeń dla dochodów. Dodatkowo, limity obejmują tylko wybrane rodzaje przychodów. Pułapka rentowa dotyczy tych osób, które są biedniejsze i muszą pracować. Im renty są zmniejszane lub odbierane. Limity nie dotyczą osób zamożnych, uzyskujących dochody pasywne, np. z najmu nieruchomości lub rynków kapitałowych.

Renta zastępuje utracony dochód

Zgadzamy się w pełni, że renta zastępuje dochód utracony w związku z niepełnosprawnością. Osoby z niepełnosprawnościami mają zdecydowanie niższe dochody z pracy niż osoby pełnosprawne. Jednocześnie w rodzinach, których członkami są osoby z niepełnosprawnościami, występują istotnie wyższe wydatki, powodowane rehabilitacją czy leczeniem. Ulga rehabilitacyjna nie rekompensuje tych kosztów a ograniczenia w świadczeniach zdrowotnych zmuszają osoby z niepełnosprawnościami do ponoszenia znaczących wydatków na rehabilitację w ramach prywatnej opieki medycznej.

Fakt, że renta zastępuje dochód utracony w związku z niepełnosprawnością, nie wyklucza możliwości zarobkowania. Nie jest również podstawą do tego, by limitować dochód osoby pobierającej rentę. Osoba z niepełnosprawnością, która otrzymuje rentę ponosi większe ryzyko braku pracy i ma mniejsze szanse rozwoju zawodowego niż osoba pełnosprawna. W rezultacie dochód osoby z niepełnosprawnością jest niższy mimo tych samych kwalifikacji zawodowych. Fakt, że osoba z niepełnosprawnością otrzymuje rentę sam w sobie potwierdza niepełnosprawność tej osoby. Wiąże się to z większym ryzykiem braku zgody ze strony lekarza medycyny pracy na zatrudnienie na określonym stanowisku i w określonym wymiarze czasu pracy. Istnieje zatem wbudowany w polskie prawo mechanizm, który ściśle wiąże kwestię niepełnosprawności ze zdolnością do pracy a zatem także z możliwością osiągania określonych przychodów z tej pracy. Nie ma więc podstaw by dalej utrzymywać sztucznie stworzone progi dochodowe dla rencistów.

Kompensacja utraconego dochodu z pracy, mierzonego jako różnica w zarobkach osiągniętych przez pracownika sprawnego a pracownika z niepełnosprawnością o takich samych lub zbliżonych kwalifikacjach i na podobnym stanowisku, nie może być uzależniona od poziomu przychodów z pracy jakie osiąga osoba z niepełnosprawnością pobierająca rentę. Kompensacja dotyczy jej utraconych zarobków, jakie dodatkowo zyskałaby będąc osobą sprawną, poza tymi przychodami z pracy, które już ma – o ile je ma. Arbitralnie narzucone limity, zróżnicowane w zależności od rodzaju renty, zaburzają kompensację utraconego dochodu osoby z niepełnosprawnością pobierającej rentę. Dlatego należy pilnie znieść pułapkę rentową.

Sprawiedliwość społeczna

Pułapka rentowa jest niesprawiedliwa społecznie. Renty są zmniejszane lub zawieszane osobom, które uzyskują określone kategorie przychodów – z pracy. Często pracują bo muszą utrzymać rodzinę, zdobyć środki na rehabilitację. Osoby zamożne, które nie muszą pracować, mogą osiągać dochody pasywne bez limitu i jednocześnie pobierać rentę. Nie może być mowy w takiej sytuacji o sprawiedliwości społecznej.

Pułapka rentowa pomija też całkowicie realne koszty życia osoby z niepełnosprawnością, które osoba ta musi ponieść by utrzymać aktywność zawodową. Prezentacja wyłącznie strony przychodów jest nieadekwatna. Szczególnie, że limity określone są w kwotach brutto, podczas gdy wynagrodzenie netto to kwota istotnie mniejsza. Dodatkowo część osób z niepełnosprawnościami może pracować wyłącznie przez określony czas – w okresie remisji choroby. Sztywno liczony limit przychodu nie uwzględnia faktu, że wyższe przychody w danym roku będą musiały wystarczyć na 2 lub 3 lata z uwagi na konieczne leczenie i spowodowany tym brak zatrudnienia.

Zmniejszanie i zawieszanie rent po przekroczeniu limitu blokuje też powstawanie klasy średniej osób z niepełnosprawnościami, pogłębia pauperyzację rodzin osób z niepełnosprawnościami i wzmacnia nierówności społeczne. Państwo karze osobę z niepełnosprawnością, która pobiera rentę za to, że rozwija się zawodowo i wnosi swój wkład w rozwój gospodarczy Polski.

Efektywność wydatków publicznych

Pułapka rentowa blokuje dodatkowe dochody budżetu państwa. Pracujące osoby z niepełnosprawnościami to płatnicy podatków i składek na ZUS, NFZ, KRUS. Tym samym wnoszą istotny wkład w rozwój gospodarczy Polski. Przykłady aktywnych zawodowo osób z niepełnosprawnościami są kluczowe, by motywować kolejne osoby do podjęcia pracy i w ten sposób osiągnąć efekt kuli śnieżnej generując dodatkowe przychody dla sektora finansów publicznych. Wzrost aktywnych zawodowo osób z niepełnosprawnościami o 10 tysięcy już wygeneruje nadwyżkę środków względem wydatków na likwidację pułapki rentowej.

**Karkonoski Sejmik
Osób Niepełnosprawnych**
Organizacja pozytywnego

Aktualnie procedowany projekt budżetu państwa na 2026 rok zakłada zmniejszenie dotacji dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. PFRON otrzyma niemal 500 mln zł mniej niż dotychczas. Oczekujemy, że te środki zostaną przekierowane na działania związane z aktywizacją osób z niepełnosprawnościami, w tym niezwłoczną likwidację pułapki rentowej.

Minister Finansów na rzecz zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami

Program współpracy Ministra Finansów z organizacjami pozarządowymi na lata 2025–2028 przewiduje działania promujące zatrudnienie wśród osób z niepełnosprawnościami a także działania konsultacyjne. Zwracamy się z prośbą o przedstawienie informacji jakie działania podjęło Ministerstwo Finansów dotychczas by promować zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

W ramach działań konsultacyjnych zawartych w wymienionym Programie, zwracamy się do Pana z prośbą o spotkanie w sprawie wsparcia zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w kontekście likwidacji pułapki rentowej. Jesteśmy przekonani, że poprzez dialog jesteśmy w stanie wspólnie wypracować najlepsze rozwiązanie w zakresie likwidacji pułapki rentowej. Tak by skutecznie aktywizować osoby z niepełnosprawnościami.

Z wyrazami szacunku,
Anna Wróblewska
Prezes Zarządu
Fundacja Blind&Proud

Inicjatywa na rzecz likwidacji pułapki rentowej
dla wszystkich rencistów z niepełnosprawnościami:

Centrum Wsparcia Sp. z o.o.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywizacji Niepełnosprawnych

Fundacja Aktywizacja

Fundacja Avalon

Fundacja Blind&Proud

Fundacja Centrum Edukacji Niewidzialna

Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

Fundacja Otwartych Możliwości

Fundacja Vis Maior Pies Przewodnik

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

**Karkonoski Sejmik
Osób Niepełnosprawnych**
Organizacja pożytku publicznego

Konfederacja Lewiatan

Małgorzata Szumowska - Niewidzialna Wystawa

Prezes Fundacji Szansa – Jesteśmy Razem

Polski Związek Głuchych

Polski Związek Niewidomych

Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej

Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie Dział ds. Absolwentów

oraz niezależni aktywiści